

Sosiaali- ja terveysministeriö
ylilääkäri Soila Karreinen
hallitussihteeri Liisa Holopainen
kirjaamo@stm.fi

Lausunto annettu lausuntopalvelu.fi:n kautta

Asia: Tehy ry:n lausunto STM; Valtioneuvoston asetus seulonnoista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta

Tehy haluaa saattaa näkemyksensä asetusmuutosta valmistelevien virkamiehille tiedoksi.

Näkemyksemme mukaan asetusmuutoksella on vahvat perusteet. Monimuotoiset panostukset ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen ovat tärkeä osa tehokasta kansanterveyden ja -talouden hallintaa. Perustelumuistion luvussa 3. on hyvin kuvattu kulurakenteen muodostumista seulontojen kustannuskehyyteen ja niiden jälkeiskustannuksiin mm. havaittujen esiasteiden hoidon lisääntymisen myötä.

Vastuu seulontojen toteuttamisesta on kunnilla ja monessa kunnassa on jo toimivat käytännöt seulontojen toteuttamiseen. Joko kunta toteuttaa seulonnat omana toimintana tai toiminta ulkoistetaan yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi.

Huomattavaa on, että seulontojen laajentuessa seulottavien asiakasryhmien koko kasvaa valtavasti. Tämä tarkoittaa, että seulontoja tekevää ja seulontanäytteitä diagnosoivaa ja tuloksia raportoivaa henkilöstöä tarvitaan enemmän.

Moni kunta kärsii jo nyt henkilöstöpulasta ja rekrytointiongelmista. Tilanne on kuormittunut entisestään koronapandemian johdosta, kun henkilöstöä on jouduttu priorisoimaan massarokotuksiin, sairaanhoitoon ja jäljitystehtäviin. Seulontoja, neuvolakäyntejä ja muuta vastaanottotoimintaa on vähennetty, joka on kerryttänyt monitasoisia hoitovelkaa kaikissa ikäryhmissä. Työvoiman saatavuus on jo tällä hetkellä heikkoa ja suuret eläköitymiset ovat vasta edessä. Asetusmuutoksessa kaavailtujen seulontojen laajentumisen on tarkoitus tulla portaittain voimaan jo vuonna 2022, mikä osuu samaan ajankohtaan muun koronasta aiheutuvan hoitovelan purkamisen kanssa.

Tehy haluaa muistuttaa, että kaikki asetusmuutoksen mukainen tärkeä ennaltaehkäisevä seulontatyö on tulossa kuntien ja mahdollisesti tulevien hyvinvointialueiden vastuulle ylimääräisenä lisätehtävänä, mikä tulee huomioida perusterveydenhuollon ja hyvinvointialueen rahoituksessa ja henkilöstömäärässä. Seulontoihin tarvitaan jo seulontavaiheessa perusterveydenhuollon puolella mm. avustavaa henkilökuntaa, näytteenottajia ja diagnostiikkaa tekevää laboratorien henkilökuntaa. Seulontatyötä tekeville pitää olla riittävä osaaminen ja tarvittaessa heidän on saatava tehtävään lisäkoulutusta. Laadukas näyte on seulontaprosessin tärkein osa.

Seulontalöydösten kautta syntyvä lisätyöntarve kohdistuu erikoissairaanhoidon, mihin tarvitaan lääketieteellistä ja hoidollista lisäresurssointia seulontalöydösten perusteella nousevan hoidontarpeen kattamiseksi.

Helsinki 20.5.2021

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: terveystieteellinen asiantuntija Anne Lindgren p. 0954227207, anne.lindgren@tehy.fi